

MOOTTORIKELKKAILU

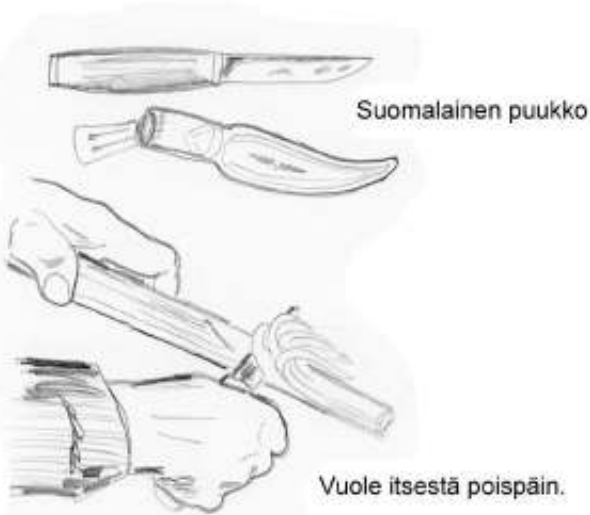
Lapissa on kattava moottorikelkkareittiverkosto.

Moottorikelkkailu vaatii pakollisen kypärän lisäksi kelkkahaalarin ja muut varusteet, jotka suojaavat viimalta ja pakkaselta.

Moottorikelkkailu on sallittu vain kelkkareiteillä, muualla ainoastaan maanomistajan luvalla.

PUUKON KÄYTTÖ

Maastossa puukkoa käsitellessä pitää olla erityisen huolellinen.

Pienenkin puukon lipsahtaminen voi olla jopa kohtalokasta alueella, jossa apu ei tule ensimmäisen varttitunnin kuluessa. Puukolla vuollaan aina itsestä pois päin.

POROKOLARI

Lapissa autoilija voi törmätä tiellä poroon. Porokolareita tapahtuu kaikkina vuodenaikoina. Jos törmäät autolla poroon, toimi näin:

- jos poro on elossa, tainnuta se lyömällä kovalla esineellä sitä otsaan ja siirrä se tien viereen
- katkaise porolta kaulavaltimo ja laske veri pois
- ilmoita tapahtuneesta heti poliisille (112)
kerro poliisille oma nimesi, tapahtumapaikka, tilanne, auton rekisterinumero ja vakuutusyhtiö.

TULIPAIKKA JA ROSKATON RETKEILY

Huolletuille tulipaikoille on sallittua tehdä tulet, ei kuitenkaan metsäpalovaroituksen aikana.

Tulipaikkojen huoltaminen on kallista, joten käytä puita säästeliäästi.

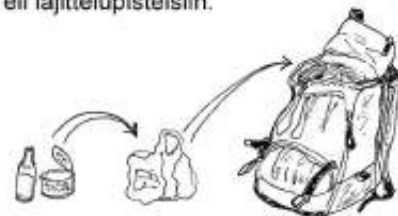
Siivoa käytön jälkeen omat, ja tarvittaessa muidenkin jäljet.

Maastoon lähettäessä voi jätteiden määrää vähentää kuorimalla hedelmät ja kananmunat jo ennen lähtöä. Ruoan voi pakata kestäviin ja pestäviin rasioihin ja pusseihin.

Palava jätte, esim. puhdas paperi ja pahvi, voidaan polttaa. Muita jätteitä - kuten muovia, alumiinifoliota tms. - ei saa polttaa nuotiossa.

Ruoantähteet ja muut biojätteet voi laittaa taukopaikan kompostikäymälään tai kompostoriin.

Tuo muut jätteet pois maastosta jättepisteisiin tai eko- eli lajittelupisteisiin.

PUULÄMMITYS

Mökeissä, joissa lämmitetään tulisijoilla, täytyy niiden käyttöön etukäteen perehtyä.

Ennen tulen sytyttämistä huolehditaan, että savupelti on kokonaan auki ja hormi vetää. Tulisijan veto syntyy piipun imusta.

Uuniin ladotaan vähän puita, jotka sytytetään päältä päin. Sytytyksessä käytetään tuhta, paperia tai lastuja. Puita lisätään sytykkeiden päälle, kunnes ne täyttävät kolmeneljäsosaa tulipesän korkeudesta. Uunin suojuuikut pidetään kiinni lämmityksen aikana kipinävaaran takia.

Suojuuikkujen ilmareikien on oltava auki, jotta tuli saa tarpeeksi ilmaa. Hiillosta kohennetaan uunikoukulla, kunnes kaikki kekäleet ovat palaneet loppuun.

Tulisijan pellit pidetään auki niin kauan kuin hiillos hehkuu!

RANTASAUNA

Saunaa lämmitettäessä kiuas ja kuumavesisäiliö kuumenevat polttavan kuumiksi.

Ilman kosteutta ja lämpöä lisätään heittämällä lämmintä vettä kiuaskiville. Kiukaasta nouseva höyry on tulikuuma kiukaan päällä.

Rantasaunassa sopivan lämpöinen pesuvesi tehdään pesuastiaan sekoittamalla kylmää ja kuumaa vettä. Astiaan laitetaan aina ensin kylmä vesi.

Älä kuivata vaatteita tai kenkiä kiukaan päällä.

METSÄSTYS

Metsästyskausi alkaa elokuussa vesilintujen metsästyksellä. Syyskuusta alkaen voi metsästää jäniksiä ja metsäkanalintuja.

Suomen pystyorva haukkuu puuhun noussutta lintua ja kiinnittää sen huomion itseensä, jolloin metsästäjä voi hiipiä ampumamatkan päähän.

Syksyn suurin jahtitapahtuma on hirvenmetsästys. Hirveä metsästetään ajo- ja passiketjulla sekä yleisemmin koiran avulla. Hivikoiran tehtävänä on pysäyttää ja haukkua hirveä, jolloin metsästäjällä on mahdollisuus päästä ampumaan sitä. Erikoisin jahtimuoto on hirvenmetsästys houkuttelemalla. Siinä metsästäjä omalla ääntelyllään yrittää saada hirven tulemaan ampumamatkan päähän.

Metsästys ja metsästysajat ovat tarkoin lailla säädeltyjä ja luvanvaraisia.

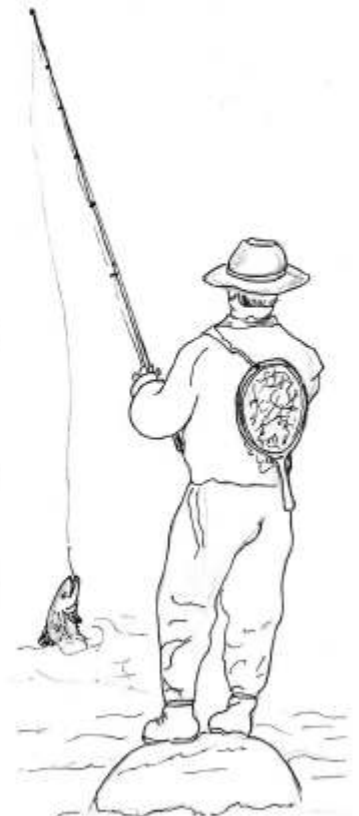
KALASTUS

Virkistyskalastukseen on Lapissa hyvät mahdollisuudet.

18 - 64 -vuotiaat tarvitsevat viehekalastusta varten seuraavat luvat:

- valtion kalastuksenhoitomaksu
- vesialueen omistajan lupa lohi- ja siikapitoisissa virtavessa
- läänikohtainen viehekalastuslupa säännöstellyillä jokialueilla ja järvissä
- tarkista aina kalastuskohteesi luvantarve ennen kuin kalastat

Alle 18 ja yli 65 -vuotiaat eivät tarvitse kalastuslupia.

PATIKOINTI

Patikoimaan lähtiessä kannattaa valita maastoon sopivat jalkineet. Tunturimaastossa hyvät jalkineet tukevat nilkkaa ja ovat riittävän paksu-pohjaisia. Soilla ja kosteikoissa on tärkeää, että jalkineet pitävät vettä ja ovat tarpeeksi pitkävartisia.

Sateella ja syyskuuralla kivikot ja pitkospuut ovat erittäin liukkaita, joten niillä kannattaa liikkua varovasti.

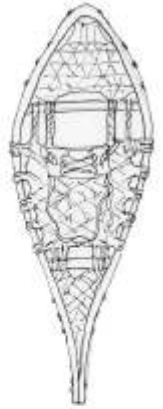

LUMIKENKÄILY

Moderni malli

Yksi talvisista liikkumis-muodoista on lumikengillä kävely. Hiihtoon verrattuna se on hitaampaa, mutta silloin ei tarvita valmiita latu-uria. Lumikengillä liikutaan normaalisti kävelen.

Klassinen kanadalainen malli

Lumikengillä liikuttaessa voidaan käyttää myös sauvoja.

SÄÄSKET

Aikukesällä luonnossa liikkujan kannattaa varustautua sääskien varalta.

Sääsket ovat pieniä hyönteisiä, joiden pisto on yleensä vaaraton, mutta se saattaa aiheuttaa kutinaa. Ne ovat aktiivisimmillaan yöaikaan. Päivällä pienikin tuulenvire saa ne kaikkoamaan.

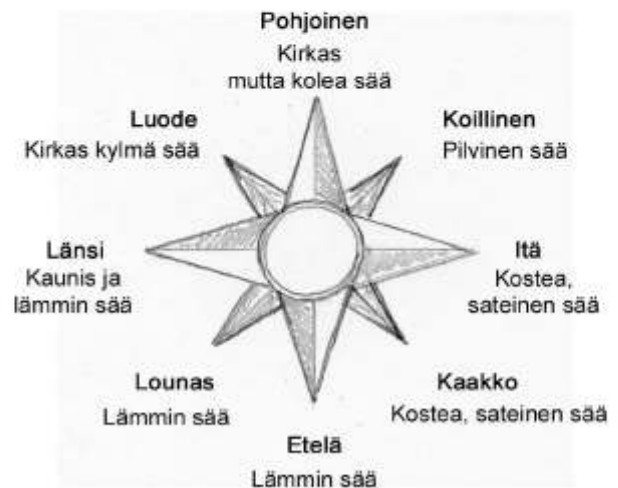
Suojaudu sääskiltä pukeutumalla vaaleaan, väljään ja tiheäkuosiseen vaatekseen. Paljaaksi jäävälle iholle voit käyttää hyttyskarkotetta.

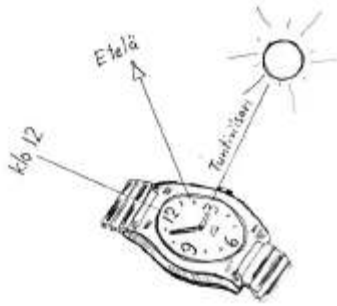
Porot suojautuvat sääskiltä kerääntymällä tokkiin ja menemällä aukeille, tuulisille paikoille. Siksi niitä usein näkee maanteilla.

TUULET

Tuuli nimetään sen mukaan, mistä ilmansuunnasta se puhaltaa. Niinpä etelätuuli puhaltaa etelästä ja pohjoistuuli pohjoisesta jne. Jokainen tuuli tuo mukanaan omanlaisensa säätilan. Yleensä Lapissa on seuraavanlaiset säätilat tuulen mukaan.

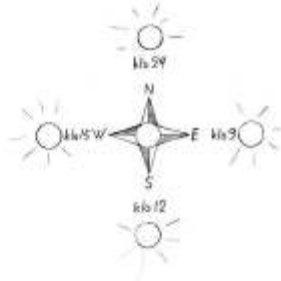

ILMANSUUNNAT KELLON AVULLA

Hyvällä säällä voit päätellä ilmansuunnat kellon avulla seuraavasti: Käännä kelloa niin, että tuntiviisari on aurinkoa kohti. Etelä on tuntiviisarin ja kello kahdentoista puolella välissä.

Aurinko paistaa klo 6 aikaan idästä, klo 12 aikaan etelästä, klo 18 aikaan lännestä ja klo 12 aikaan pohjoisesta.

JOKAMIEHEN OIKEUDET

Suomen Lapin kauniissa luonnossa voi kulkea vapaammin kuin monessa muussa maassa.

Luonnossa kulkijalla on muutamia perusoikeuksia ja velvollisuuksia.

Täällä voit:

- retkeillä, lenkkeillä, hiihtää, veneillä, uida
- poimia marjoja, sieniä, kukkia (ei rauhoitettuja lajeja), huomioi Pyhä_luosto kansallispuiston järjestyssäännöt
- onkia mato-ongella, piikkiä, sallituilla alueilla
- telttaila retkeillessä, pihapiirin ulkopuolelle (min 150 m etäisyydellä)

Kiellettyä on:

- luonnon vahingoittaminen ja roskaaminen
- eläinten häiritseminen
- avotulen tekeminen merkityn nuotiopaikan ulkopuolelle ilman maanomistajan lupaa
- avotulen tekeminen metsäpalovaroituksen aikana
- moottoriajoneuvoilla ajelu maastossa ilman maanomistajan lupaa
- metsästys ja kalastus ilman lupaa
- koirien ulkoiluttaminen irrallaan